

Bezoekersgids
mei - september 2015

Programma mei - september 2015

In Light Of 25 Years

27 januari 2015 - 14 februari 2016

BEGANE GROND

NO HUMANS INVOLVED

door HOWDOYOU SAY YAMINAFRICAN?

22 mei - 16 augustus 2015

TWEEDE VERDIEPING

Art In The Age Of... Planetary Computation

22 mei - 16 augustus 2015

DERDE VERDIEPING

Karakter Is Lot Willem de Rooij

27 januari 2015 - 3 januari 2016

DERDE VERDIEPING

Welkomstwoord Directeur

Wat betekent kunst nu in een tijd van algehele kwantificering? Hoe verschuiven de markten van kunst in relatie tot grootschalige economieën? Wat is de schoonheid van algoritmes, gezien het feit dat gegevens onzichtbaar zijn voor het menselijk oog? Kan kunst vorm geven aan levens die worden geleid door vooraf berekende voorspellingen? Of zal kunst teruggebracht worden tot een onderdeel van data visualisatie, en object van speculatie?

In zijn 25^e jubileumjaar presenteert Witte de With *Art In The Age Of...*, een driedelige serie presentaties die de kunstproductie in de 21^e eeuw onderzoekt. De nadruk ligt hierbij op de circulatie van kunst en haar onderliggende economie, op de expansie van kunst. Daarbij richten de presentaties richten zich op hedendaagse fenomenen als schaarse grondstoffen, digitale data en militaire vernietiging binnen de creatie en verspreiding van kunst. Als onderdeel van de tentoonstellingsserie *Art In The Age Of...* verkent *Art In The Age Of...Planetary Computation* deze zomer de manier waarop kwantificering, telecommunicatie en andere immer groeiende informatiemiddelen de hedendaagse kunstproductie beïnvloeden, en tegelijkertijd hoe de hedendaagse kunst deze processen een spiegel voor kan houden.

Wat begon met een gesprek over de schrijver James Baldwin en zijn intellectuele bijdragen aan het gedachtegoed rondom diaspora met onze Curatorial Fellow Nana Adusei-Poku, resulteerde in een carte-blanche uitnodiging aan HOWDOYOUSAYYAMINAFRICAN? voor een tentoonstelling. Dit multidisciplinaire kunstenaarscollectief bestaat uit 45 kunstenaars met een achtergrond in de Afrikaanse diaspora, die in de afgelopen twintig jaar in verschillende

formaties hebben samengewerkt. Het collectief werkt met *Black* feministische theorieën over diversiteit in hun intellectuele en creatieve proces. Ze hebben twee maanden doorgebracht in Rotterdam, ook wel de meest diverse stad van Nederland genoemd. *NO HUMANS INVOLVED* op onze tweede verdieping en de interventie van het collectief in deze bezoekersgids zijn een manifestatie van het conceptuele kader van hun bijdrage aan ons zomerprogramma.

Op 27 januari 2015, precies vijftig jaar na de oprichting van het instituut, presenteerde Witte de With een nieuwe installatie door kunstenaar Willem de Rooi, *Karakter Is Lot*. Ook te vinden op de derde verdieping, toont deze installatie de originele horoscoop die Piet Mondriaan in 1911 liet maken. Een speciale vitrine die zich verhoudt tot de stand van de zon, maakt dat de horoscoop dagelijks om 14:15 uur optimaal verlicht wordt, en u bent welkom om gedurende het jaar deze installatie steeds weer te bezoeken.

En *last but not least*, met het project *In Light Of 25 Years* denken we na over de geschiedenis van onze instelling met een internationale groep kunstenaars, die ingaan op specifieke elementen van de geschiedenis van hedendaagse kunst sinds 1990. Deze commissies vervolgen met onder andere kunstenaars Özlem Altın en Xu Zhen en worden gepresenteerd in een monumentale lichtbak die dag en nacht te zien is.

Dank u, beste bezoeker, we vieren dit bijzondere jaar graag samen met u.

Defne Ayas

In Light Of 25 Years

BEGANE GROND

“Het beeld van kunst dat Witte de With naar buiten brengt is dat van universaliteit en autonomie. Het is deze boodschap die niet mag verhinderen dat er tegelijkertijd ook een kader ontstaat dat ons iets kan vertellen over, bijvoorbeeld, de glamour van kunst en haar mogelijkheden tot communicatie, over kunst van meer dan Europa en Noord-Amerika alleen, of over de terreur van actuele gebeurtenissen.”

Inleidende essay in *The Lectures*, Witte de With Publishers, 1990

In het kader van zijn 25-jarig jubileum verkent Witte de With de eigen historie. De tentoonstellingsruimte op de begane grond wordt gewijd aan een serie in opdracht gemaakte presentaties door een selecte groep hedendaagse kunstenaars en curatoren. Elk van hen krijgt toegang tot Witte de Withs archief en maakt een beeld dat elementen uit de recente kunstgeschiedenis analyseert. Het resultaat wordt gepresenteerd in een monumentale lichtbak die dag en nacht te zien is.

Gedurende het hele jaar biedt *In Light Of 25 Years* kunstenaars en curatoren de ruimte om te reageren op ontwikkelingen in de hedendaagse kunst, haar landschap en haar mogelijkheden, vertrekkende vanuit het programma van Witte de With tijdens de afgelopen kwart eeuw. Waar kunnen of moeten we heen de volgende 25 jaar, wanneer vragen over de autonomie of universaliteit van kunst, of haar aantrekkingskracht en macht, vandaag nog net zo urgent zijn als in 1990?

Een op handen zijnde publicatie sluit het project af en bevat de bijdragen van elke deelnemende kunstenaar alsook kritische essays over de projecten tijdens het jubileumjaar.

Met: Özlem Altin, Wineke Gartz, Camille Henrot, Germaine Kruij, Mahony, Raimundas Malašauskas, Zin Taylor, Freek Wambacq, Christopher Williams en Xu Zhen (Madeln).

VOORJAAR/ZOMER PROGRAMMA 2015

AS LONG AS IT LASTS

12 mei – 7 juni 2015

Özlem Altin

9 juni – 12 juli 2015

Xu Zhen

14 juli – 16 augustus 2015

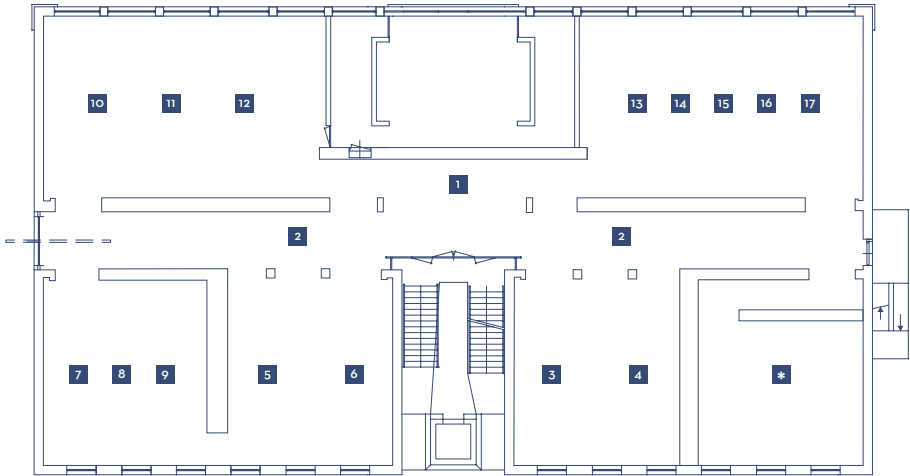
Zin Taylor

18 augustus – 20 september 2015

Lawrence Weiner, AS LONG AS IT LASTS, 1993
Fotografie: Bob Goedewaagen

Plattegrond

- 1 Lucy Raven
- 2 Navine G. Khan-Dossos
- 3 Antonia Hirsch
- 4 6 Stephan Tillmans
- 5 Trevor Paglen
- 7 Nina Canell
- 8 9 John Gerrard
- 10 Rossella Biscotti

- 11 14 David Jablonowski
- 12 John Menick
- 13 Owen Mundy
- 15 Femke Herregraven
- 16 Julia Weist
- 17 Aram Bartholl
- * Willem de Rooij (zie pagina 16)

Art In The Age Of... Planetary Computation

DERDE VERDIEPING

Kunstenaars: Aram Bartholl, Rossella Biscotti, Nina Canell, John Gerrard, Femke Herregraven, Antonia Hirsch, David Jablonowski, Navine G. Khan-Dossos, John Menick, Owen Mundy, Trevor Paglen, Lucy Raven, Stephan Tillmans en Julia Weist.

Hoe zou je het Internet voorstellen; als machines met een eigen taal die 'onze' berichten verspreiden en opslaan; of verbeeld je juist de machtsverhoudingen en emoties die ontstaan vanuit deze berichten?

Als onderdeel van de tentoonstellingsserie *Art In The Age Of...* verkent *Art In The Age Of...Planetary Computation* de manier waarop kwantificering, telecommunicatie en andere immer groeiende informatiemiddelen de hedendaagse kunstproductie beïnvloeden, en tegelijkertijd hoe de hedendaagse kunst deze processen een spiegel voor kan houden. De deelnemende kunstenaars onderzoeken de kloof tussen letterlijke infrastructuur - codes, machines, kabels etc. - en de subjectieve, sociaal-politieke interactie die door deze apparaten wordt beïnvloed. De tentoonstelling komt niet alleen voort uit wat we dagelijks op onze computerschermen en in andere 'zwarte spiegels' zien, maar ook door wat er zich zowel voor als achter deze schermen afspeelt. In de reflectie op zowel object als subject, dient de volgende vraag zich aan: wat betekent het om 'gescreened' te worden?

Art In The Age Of...Planetary Computation is het tweede deel uit *Art In The Age Of...*, een driedelige presentatieserie die de kunstproductie in de 21^e eeuw onderzoekt. *Art In The Age Of...* start in januari met *Art In The Age Of...Energy and Raw Material* (23 januari - 3 mei 2015) en sluit vanaf september af met *Art In The Age Of...Asymmetrical Warfare* (11 september 2015 - 3 januari 2016).

LUCY RAVEN 1

Hand moving at a walking pace, 2014
Lenticulaire print; 119,38 × 66 cm

Deze lenticulaire print is gemaakt met vier door algoritmes verweven afbeeldingen die afkomstig zijn van een video die Raven maakte in een nabewerkingsstudio in Chennai, India. Niet veel beter dan een *sweatshop*, is de studio in Chennai één van de vele outsource centra waar buitenlandse arbeiders tegen een zeer laag loon Hollywood films van 2D naar 3D omzetten en andere visuele effecten creëren voor Amerikaanse *blockbusters*.

NAVINE G. KHAN-DOSSO 2

My TV Ain't HD, That's Too Real, 2015
Gouache op muur; 257,5 × 142,5 cm

Deze muurschildering bestaat uit twee delen en wordt gedurende de tentoonstelling steeds verder ontwikkeld. De kunstenaar voegt op bepaalde momenten steeds nieuwe lagen toe, geïnspireerd op actuele mondiale gebeurtenissen. De grootte van elke muurschildering is gebaseerd op de grootste commerciële televisie die verkrijgbaar is, alsook op het opgeblazen mediabeeld van de voortdurende oorlog met de zogenaamde Islamitische Staat. De taal van de schilderijen is zowel informatief (met diagrammen, algoritmische patronen, parametrische modellen en kleurkalibratie testen) als aniconisch: de muurschilderingen vermijden het figuratieve beeld zoals dat in Islamitische kunst en andere religieuze kunst gebeurt.

ANTONIA HIRSCH 3

Solaris Panel, 2014
Gepoedercoat staal, aluminium, Plexiglas, siliconen;
220 × 97,5 × 187 cm

Deze sculptuur bestaat uit ongeveer 90 vormen die uit zwart Plexiglas-merk "Solaris" – zijn gesneden. Allen zijn precies hetzelfde maar afkomstig van verschillende modellen mobiele apparaten, van smartphones tot tablets. In

sluimerstand lijken die op een zwarte Claude spiegel, een in de 17^e eeuw uitgevonden hulpmiddel voor kunstenaars om een object licht vervormd weer te kunnen geven.

STEPHAN TILLMANS 4 6

Luminant Point Arrays, 2010
Light-jet prints op aluminium dibond-paneel
onder acrylglas; 100 × 100 cm

Luminant Screen Shapings, 2012
Inkjet prints op aluminium dibond-paneel
onder acrylglas; 30 × 30 cm

Deze aan elkaar gerelateerde series bestaan digitale foto's die zijn gemaakt op het exacte moment waarop analoge televisies uit worden gezet: terwijl het afbeeldingsraster afbreekt, abstraheert een laatste flikkering het beeld naar een elektromagnetische, geometrische golfvorm. Elk van de getoonde foto's is gemaakt met behulp van een ander type televisie, en is beïnvloed door de mate van belichting, de timing van het shot en hoe lang de televisies hebben aangestaan. In tegenstelling tot de foto's van *Luminant Point Arrays*, welke het uitzetten van kleurentelevisies documenteren, laten de foto's van *Luminant Screen Shapings* zwart-wit beeldschermen zien.

TREVOR PAGLEN, SAMEN MET JACOB APPELBAUM 5

Autonomy Cube, 2014
Mixed media; 40 × 40 × 156 cm

In deze sculptuur zijn verschillende met het internet verbonden computers opgenomen om zo een open Wi-Fi hotspot te creëren. *Autonomy Cube* geeft echter geen toegang tot een normale internetverbinding. Het kunstwerk leidt al het Wi-Fi verkeer over Tor, een wereldwijd netwerk dat bestaat uit duizenden op vrijwillige basis draaiende servers, relays en diensten die zijn ontworpen om data te anonimiseren. Bovendien is *Autonomy Cube* zelf ook een Tor-relay die door eenieder gebruikt kan worden om hun internetgebruik te anonimiseren.

NINA CANELL 7

Thin Vowels, 2014

Telecommunicatie- en elektriciteitskabels, staal;
afmetingen variabel

Deze werken van Nina Canell bestaan uit doorsneden van kabels die worden gebruikt voor telecommunicatie en elektriciteit. Deze lopen normaliter onder de grond, op de zeebodem of worden opgehangen in de lucht: draden en kabels van gevlochten koper, gegalvaniseerd staal en glasvezel, verpakt in isolatiemateriaal. Energie en informatie vloeien niet onaangestast door dit soort kabels: stroming door de circuits leidt altijd tot een zeker verlies. Deze sculpturen kunnen daarmee gezien worden als tastbare communicatie die werd onderbroken midden in een zin of als een object van vergeetachtigheid. Tegelijkertijd vormen deze onschuldige kabels ook de bouwstenen van de infrastructuur die menselijke interactie drastisch heeft versneld, waardoor de wereldhandel, verspreiding van nieuws en de vorming van koloniën heeft kunnen plaatsvinden. Werken uit deze serie waren eerder onderdeel van *Art In The Age Of...Energy and Raw Material*, het eerste deel van het *Art In The Age Of...* tentoonstellingsprogramma bij Witte de With.

JOHN GERRARD 8 9

Sow Farm (near Libbey, Oklahoma) 2009, 2009

Verroest stalen kader, LCD scherm; 103×86×23,5 cm

Sow Farm (near Libby, Oklahoma) 2009 verbeeldt een geautomatiseerd, agrarisch industrie-complex in de Verenigde Staten. De kunstenaar creëerde dit digitale model waarin een in 360 graden ronddraaiende camera het landschap laat zien gedurende 24 uur per dag en 365 dagen. Het werk is gedurende een jaar gemaakt, met behulp van 3D modeling en Realtime 3D technieken die veelal gebruikt worden voor computerspellen en door de militaire industrie.

Farm (Pryor Creek, Oklahoma) 2015, 2015

Verroest stalen kader, LCD scherm; 103×86×23,5 cm

In het voorjaar van 2014, nadat Gerrard toegang was ontzegd door Google Inc., huurde de kunstenaar een helikopter en maakte hij een gedetailleerd fotografisch overzicht van één van de belangrijkste fysieke plekken van het internet: een gebouw in Oklahoma waar een Google dataserver gevestigd is, ook wel bekend als een 'data farm'. Dit overzicht vormde het uitgangspunt voor dit werk, waarin een gesimuleerde 'tweeling' van het pand te zien is, geflankeerd door diesel generatoren en krachtige koeltorens.

ROSSELLA BISCOTTI 10

Other (former residents), 2015

met Jacquard geweven textiel (wol), staal; 820×170 cm

Other (44 person house), 2015

met Jacquard geweven textiel (wol), staal; 380×100 cm

Other (66 person house), 2015

met Jacquard geweven textiel (wol), staal; 340×100 cm

Rossella Biscotti verkent in deze werken het gebruik van ponskaarten om vroege apparaten als geautomatiseerde weefgetouwen (Jacquard) te programmeren. Dit combineert de kunstenaar met de vormgeving van demografische archieven van volkstellingen, en het nalatenschap van modern design. Zo bevraagt Biscotti de manier waarop statistiek en kwantitatieve analyse niet alleen een gegeven werkelijkheid kunnen weergeven, maar ook hoe dergelijke illustraties kennis verborgen houden binnen hedendaagse weergaven van statistieken. De tentoongestelde textielen zijn het product van Biscotti's analyse van de demografische gegevens uit de volkstellingen in Brussel in 2001 en 2006.

DAVID JABLONOWSKI ¹¹ ¹⁴

Multiple (Hypertext Sushi Voucher), 2011
Gestetner stencilmachine, offset drukplaten,
transparante prints, ritssluiting, plaaster; 48 × 60 × 63 cm

Terwijl David Jablonowski de designgeschiedenis van IBM's ThinkPad Series onderzocht – met name hoe het bijbehorende toetsenbord is afgeleid van de Japanse Bentobox –, voerde hij een online zoektocht uit naar plastic namaak-sushi om te verwerken in een uiteindelijk kunstwerk. Een maand later werd de kunstenaar nog steeds op zijn computer geconfronteerd met geautomatiseerde reclame voor sushi tegoedbonnen, gelinkt aan zijn toenmalige locatie. *Multiple (Hypertext Sushi Voucher)* combineert een 19e-eeuwse Gestetner Rotary Stencil (een antiek kopieerapparaat) met een geprint screenshot dat laat zien hoe één van de bovengenoemde spamberichten werd gecombineerd met een zoekresultaat voor Ted Nelson, de uitvinder van de hyperlink.

1.78.1, (*Gestetner*) *Multiple*, 2011
Glas, glasvezel versterkt met gipsplaat, offsetplaten,
folie, Gestetner Rotary Cyclostyle No. 6 stencilmachine,
Canon IP 2700 printer, chilipeper, chilipoeder, laurier,
steranijs, peper, nootmuskaat, kurkuma, kerrie,
ledlampen; 200 × 200 × 70 cm

Dit werk toont een in onbruik geraakte kopieermachine, genoemd naar uitvinder David Gestetner, en legt tevens de ambiguïteit bloot tussen het kunstwerk als editie of *multiple* en het gebruik van een kopieerapparaat in het werk zelf. Het verzuurde, laatste stencil is nog steeds aan de machine bevestigd en wordt daarnaast getoond samen met twee Canon IP2700 printers – die online geadvertiseerd worden met een test-print van een specerijenstillleven, welke op hun beurt weer nagebootst worden in dit werk.

JOHN MENICK ¹²

Biography of Anish Mehta Bhat, 2015
Digitale print, boek; afmetingen variabel

Het boek en de print die hier tentoongesteld worden maken deel uit van een doorlopende reeks die het leven en werk van Dr. Anish Mehta Bhat, een fictieel computerwetenschapper, documenteert. Het fragment uit de biografie van Dr. Bhat dat hier te zien is beschrijft de jonge wetenschapper op de vooravond van diens uitvinding van een artificieel intelligente computer die romans kan schrijven. Dr. Bhat beschouwt literatuur als een Darwiniaanse markt waarin leesprogramma's geschikte soorten romans selecteren voor reproductie en mutatie. De print aan de muur is een snapshot van de evolutie van de markt, waarin de letters elk een romansoort voorstelt. Tezamen vormen deze soorten een digitale soep waaruit de laatste roman, *The Forgery* (De Vervalsing) zal ontstaan.

OWEN MUNDY ¹³

I Know Where Your Cat Lives, 2014
Digitale print, desktop computer; afmetingen variabel

iknowwhereyourcatlives.com is een data experiment dat een selectie van 1 miljoen publieke kattenplaatjes visualiseert op een wereldkaart. De afbeeldingen worden gelokaliseerd aan de hand van lengtegraad en breedtegraad coördinaten die in de metadata van de afbeeldingen zijn opgenomen. De katten werden gevonden via publieke API's (Application Programming Interfaces) die beschikbaar zijn gesteld door populaire websites voor het delen van foto's. De foto's zijn vervolgens geselecteerd met behulp van cluster-algoritmes en een supercomputer van de Florida State University (VS), zodat de enorme omvang van de data verbeeld kan worden.

FEMKE HERREGRAVEN 15

A timeframe of one second is a lifetime of trading #2, 2015
Lichtbakken, prints; 60 × 80 cm

Om te onderzoeken hoe de huidige beurs geautomatiseerd is middels een techniek die bekend staat als 'High-Frequency Trading' (HTF), doorzocht Herregraven talloze brochures van investeringsbanken. Zo ontdekte ze de namen waaronder op dit moment meer dan 60% van de effecten verhandeld worden met behulp van verschillende algoritmes. De eerste van de twee lichtbakken die hier te zien zijn, brengt de algoritmes samen die door banken vernoemd zijn naar gevechtstermen, zoals 'Sniper', 'Stealth', 'Guerrilla' en 'Spy'. Op de tweede lichtbak worden de algoritmes gerangschikt door middel van een serie digitale tekeningen die de karakteristieke en systematische handelspatronen tijdens de beurscrash van 2010 blootlegt. Dit was het moment waarop de Dow Jones in slechts enkele minuten met meer dan 1000 punten daalde. Deze patronen worden hier getoond onder hun daadwerkelijke bijnamen - 'Knife', 'Ask Mountain', etc. - die door de beurshandelaren werden bedacht terwijl ze grip op de situatie probeerden te krijgen.

JULIA WEIST 16

After, About, With, 2013-2015
Vinyl letters, iPad met zoekresultaten, Fujifilm instant film, kunstenaarsboek; afmetingen variabel

Van 2013 tot het begin van 2014 buite Weist haar persoonlijke contacten, social media netwerken en zoekmachine-optimalisatie-technieken uit in een poging om de zoekresultaten voor de kunstenaar Haim Steinbach te beïnvloeden. Dit nam verschillende vormen aan, van samenwerkingen met kunstjournalisten (voor *Flash Art*, *The Brooklyn Rail*, *the Paris Review*, etc.) die door Weist voorgeschreven teksten opnamen in hun online artikelen, het aanmaken van een Tumblr, tot een MoMA curator die Weists circulaire verslaggeving

retweette, en tot het uiteindelijke samenstellen met Steinbach zelf. De hier getoonde installatie documenteert dit voortdurende proces.

ARAM BARTHOLL 17

Greetings from the Internet, 2013
Ansichtkaartenhouder, ansichtkaarten; afmetingen variabel

In de afgelopen jaren heeft Bartholl afbeeldingen verzameld van kleine stukjes papier waarop het wachtwoord van een Wi-Fi netwerk meestal wordt geschreven voor gasten en bezoekers. *Greetings from the Internet* is een archief van deze uitwisselingen en tegelijkertijd een installatie; voel u vrij deze (nu waarschijnlijk nutteloze) wachtwoorden als ansichtkaart mee te nemen.

Karakter Is Lot Willem de Rooij

DERDE VERDIEPING ■

Op 27 januari 2015, precies vijftientig jaar na de oprichting van het instituut, presenteert Witte de With een nieuwe installatie door kunstenaar Willem de Rooij.

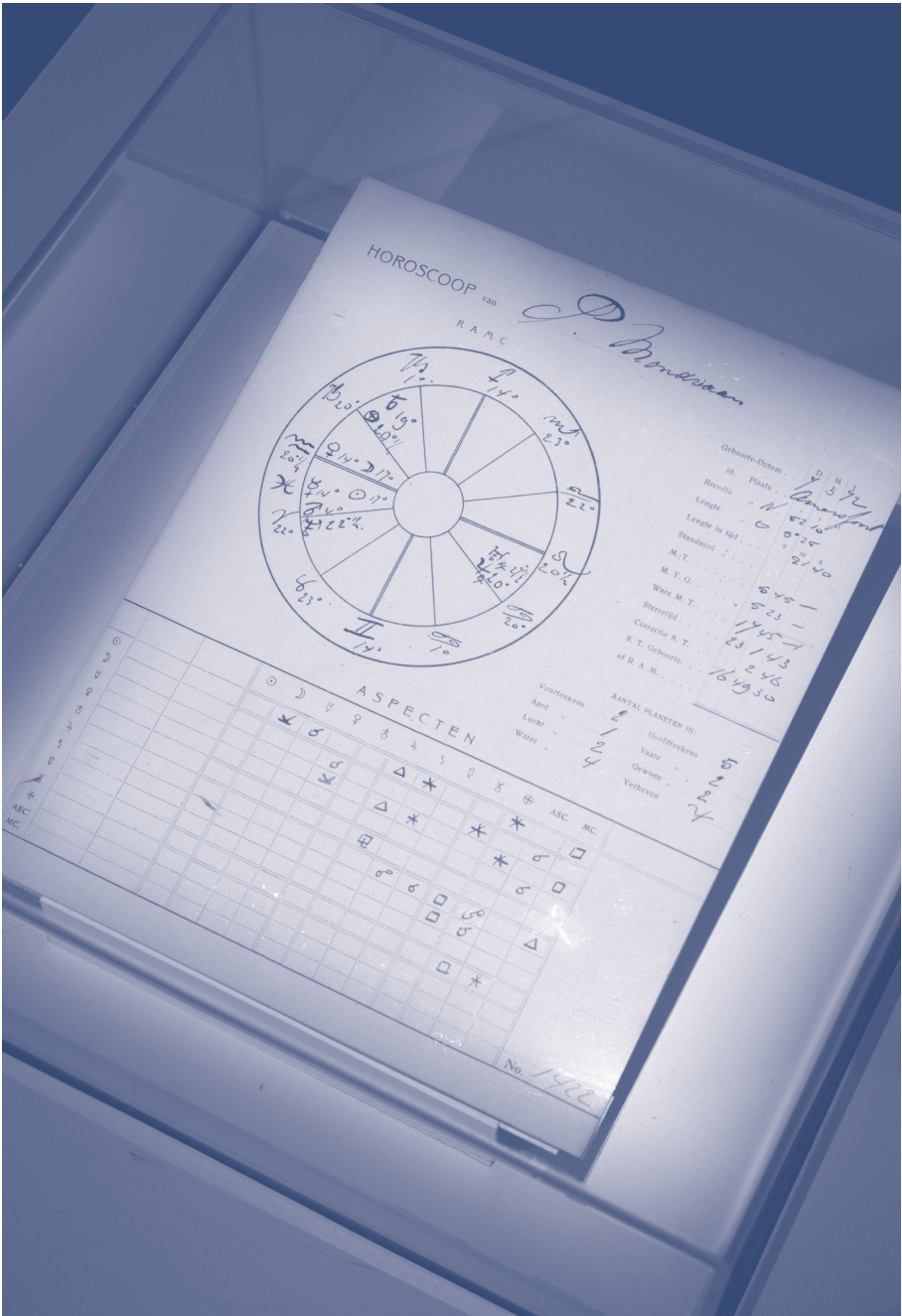
Karakter Is Lot toont de horoscoop die Piet Mondriaan in 1911 liet maken. Een speciale vitrine die zich verhoudt tot de stand van de zon, maakt dat de horoscoop dagelijks op een gezet tijdstip, van 14:15 uur tot 14:30 uur, optimaal door de zon belicht wordt. *Karakter Is Lot* verwijst naar de parameters van conservering en presentatie van historische objecten en visualiseert tevens de fysieke positie van Witte de With tot de zon.

Eind 1911 stond Piet Mondriaan op het punt zijn geboorteland Nederland achter zich te laten en naar Parijs te verhuizen. In deze periode van artistieke en persoonlijke transformatie vroeg hij theosoof Adriaan van de Vijssel om astrologisch advies. Mondriaan werd geboren op 7 maart 1872 onder het sterrenbeeld Vissen.

In de horoscoop lezen we: "Uw verstand is zeer ontvankelijk en heeft mediumistische neigingen, het is in staat dingen te voelen zonder een uitleg te kunnen geven over hoe deze kennis verkregen is. Een verstand dat zich diplomatiek, rustig en op een systematische manier kan uitdrukken."

Wij danken in het bijzonder het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD) in Den Haag voor het uitlenen van Piet Mondriaans originele horoscoop. Dit project markeert de eerste editie van een jaarlijkse samenwerking tussen het RKD en Witte de With.

Op 21 mei presenteert Witte de With de lancering van het kunstenaarsboek *Character Is Fate: Piet Mondrian's Horoscope* door Willem de Rooij. Het boek is verkrijgbaar bij onze boekwinkel op de begane grond.

Willem de Rooij, *Karakter Is Lot*, 2015, installatie met originele horoscoop van Piet Mondriaan (1911)
 Fotografie: Aad Hoogendoorn, courtesy de kunstenaar en Witte de With Center for Contemporary Art

Biografieën

IN LIGHT OF 25 YEARS

Özlem Altın (1977, DE) werkt vanuit een uitgebreide collectie gevonden afbeeldingen, reproducties en prints uit boeken, magazines of het internet. Deze afbeeldingen verwerkt zij in collages en complexe installaties. Altın brengt geen hiërarchie aan binnen deze bronnen maar voegt er haar eigen fotografie en schilderijen aan toe, waardoor een associatieve, visuele beeldtaal ontstaat. Recente tentoonstellingen waren o.a. *Cathartic Ballet*, Circus, Berlijn, 2013; *Rhythm of Resemblance*, Günther-Peill-Stiftung, Düren, 2012; *Ianus*, Fondazione Morra Greco, Napels, 2010; *Geometrical portrait*, Museum voor Moderne Kunst, Arnhem, 2008.

Zin Taylor (1978, CA) woont en werkt in Brussel. Een aantal solotentoonstellingen: *The Voids*, Galerie VidalCuglietta, Brussel en *The Units*, Ursula Blicke Stiftung, Kraichtal (bijde 2011); *The Bakery of Blok and the Three Forms of Unit*, Miguel Abreu Gallery, New York City (2010); *The Crystal Ship* - BELvue Museum, Brussels / Etablissement d'en Face Projects, Brussels (bijde 2008); *Who Named the Days?*, Jessica Bradley Art + Projects, Toronto (2007). Een aantal groepstentoonstellingen: *Triumphant Carrot: The Persistence of Still Life*, Contemporary Art Gallery, Vancouver (2010); *Dream Machines: Objects and Physical Phenomena (A Reciprocal Love Story)*, Beaubourg, Brussel; and *Transformers*, Jessica Bradley Art + Projects, Toronto (bijde 2009); *Ideas of North*, Isabella Bortolozzi Galerie, Berlijn (2007). Taylor's laatste boek *Growth* werd onlangs gepubliceerd door Sternberg Press, Berlijn.

Xu Zhen (1977, CN) woont en werkt in Shanghai. Hij werkt in verschillende media waaronder schilderkunst, beeldhouwkunst, installatie,

video, fotografie en performance. Naast kunstenaar is Xu Zhen ook curator en organiseert hij verhillende kunstprojecten. In 2009 richtte hij MadelN Company op, een corporatie voor de creatie van hedendaagse kunst gericht op het onderzoek van de eindeloze mogelijkheden van hedendaagse cultuur. Tentoonstelling van zijn werk waren onder andere *14 Rooms*, Beyeler Foundation, Basel, Zwitserland, 2014; *Xu Zhen - A MadelN Company Production*, UCCA, Beijing, 2014; *The 12th Biennale of Lyon*, Lyon, Frankrijk, 2013; *Art of Change: New Directions from China*, Hayward Gallery, Londen, UK.

ART IN THE AGE OF... PLANETARY COMPUTATION

Aram Bartholls (1972, DE) werk bestaat uit een samenspel tussen internet, cultuur en realiteit. De bestaande veelzijdige communicatiekanalen worden vandaag de dag voor lief genomen, maar wat voor een invloed hebben ze op ons? Naar aanleiding van de paradigmatische verandering in media-onderzoek vraagt Bartholl niet alleen wat de mens doet met de media, maar ook wat de media met de mens doet. De spanningen tussen publiek en privaat, online en offline, technologie-gekte en het alledaagse leven vormen het middelpunt van zijn werk. Met publieke interventies en publieke installaties onderzoekt Bartholl op welke manier de verschillende onderdelen van de digitale wereld al dan niet terug kunnen reiken naar de realiteit. Aram Bartholl is een lid van de internet-kunstenaarsgroep Free, Art & Technology lab - F.A.T. Lab. Internet-politiek, de Doe-Het-Zelf beweging en algemene ontwikkelingen op het internet spelen een grote rol in zijn werk. Naast vele lezingen, workshops en performances, heeft Bartholl zijn werk tentoongesteld in MoMA Museum of

Modern Art, New York, US; The Pace Gallery, New York, US; en de Hayward Gallery, Londen, UK. Aram Bartholl woont en werkt in Berlijn.

Rossella Biscotti (1978, IT) woonde en werkte de afgelopen tien jaar zowel in Nederland en als op haar onderzoekslocaties. Recente solotentoonstellingen waren te zien bij o.a. Museion Bolzano, IT (2015); WIELS Brussel, BE (2014); Haus Esters Krefeld, DE (2014); Secession Vienna, AT (2013); De Vleeshal Middelburg, NL (2012); en CAC, Vilnius, IT (2012). Ze nam ook deel aan de Biënnale van Venetië, IT (2013); de Biënnale van Istanbul, TR (2013); Manifesta 9 Genk, BE (2012); en dOCUMENTA 13, Kassel, DE (2012). Ze won een breed scala aan prijzen en stipendia, waaronder de Mies van der Rohe Stipendium in 2014 en de Premio Italia Arte Contemporanea in 2010.

Het werk van **Nina Canell** (1979, SE) probeert de samenkomst tussen mensen, objecten en gebeurtenissen te activeren, waarbij een zekere materiële verbeelding gearticuleerd kan worden. Centraal in haar werkmethode staat het combineren van gevonden materialen die geen verband met elkaar houden. De zo gecreëerde situaties laten ons nadenken over hoe iets gedeeld, veranderd of in een andere richting geduwd kan worden. Canell had solotentoonstellingen onder andere in Moderna Museet, Stockholm, SE (2014); Camden Arts Centre, Londen, UK (2014); Midway Contemporary Art, Minneapolis, US (2013); Kunsthalle Fridericianum, Kassel, DE (2011); Museum für Moderne Kunst, Wenen, AT (2010). Haar werk was onderdeel van verschillende internationale groepstentoonstellingen, waaronder: 18^e Biënnale, Sydney, AU; La Triënnale *Intense Proximity*, Palais de Tokyo, Parijs, FR; Liverpool Biënnale, Tate Liverpool, Londen, UK; Manifesta 7, Trentino-Alto Adige / Südtirol, IT; 7^e Gwangju Biënnale, KR.

John Gerrard (1974, IE) wordt door velen gezien als pionier op het gebied van de digitale media. Terwijl zijn werken op het eerste gezicht op film of video lijken, creëert Gerrard eerder simula-

ties - virtuele werelden die gemaakt zijn met live computer graphics, een technologie die door het leger werd ontwikkeld en vandaag de dag veel in de game-industrie gebruikt wordt. De werken verkennen vaak geografisch geïsoleerde gebieden - van de landbouw op de Grote Amerikaanse Laagvlaktes tot de uit- hoeken van de Gobi woestijn en legeroefeningen in Djibouti - en refereren vaak naar machts-structuren en energienetwerken die gelijktijdig ontstonden met de uitbreiding van onze menselijke inspanningen in de afgelopen eeuw.

Het werk van **Femke Herregraven** (1982, NL) doorkruist de wereldeconomie, informatie- en geopolitiek. In haar werk onderzoekt ze welke nieuwe materiële basis, geografie en waardesystemen worden uitgeroepen door hedendaagse financiële technologieën en infrastructuren.

Antonia Hirsch (1968, DE) is een in Berlijn wonende kunstenaar die zich al jarenlang verdiept in de kwantitatieve, ruimtelijke en syntactische systemen die onze kennis van het universum structureren. Rondom deze structuren creëert zij een visuele ervaring en onderzoekt zij hoe de ideologische aard van deze systemen zich uitdrukt in abstracte vormen. Haar werk is tentoongesteld in het Salzburger Kunstverein, AT; Contemporary Art Gallery, Vancouver, CA; Power Plant, Toronto, CA; het Taipei Fine Arts Museum, CN; Tramway, Glasgow; en ZKM Museum of Contemporary Art, Karlsruhe, onder anderen. Haar werk is te vinden in openbare collecties, zoals die van de Vancouver Art Gallery, CA; de National Gallery of Canada en het Sackner Archive of Concrete & Visual Poetry, Miami Beach, US. Ze publiceerde onder andere in *artcontexto*, *C magazine*, *Fillip* en *The Happy Hypocrite*. Zij is de redacteur van de *Anthology Intangible Economies*, gepubliceerd door *Fillip* in 2012.

David Jablonowski (1982, DE) verhuisde in 2007 van Duitsland naar Amsterdam, alwaar hij afstudeerde aan de Gerrit Rietveld Academie en tot 2009 deelnam aan het studiprogramma van de De Ateliers. In 2011 nam hij deel aan het

International Studio & Curatorial Program (ISCP) in New York. In zijn werk onderzoekt Jablonowski het oppervlak en de evolutie van hedendaagse communicatietechnologieën. In de vorm van sculpturen, video's en installaties richt hij zich op het thema van de ontwikkeling van taal als een technisch reproduceerbare code en de esthetische ontwikkeling met betrekking tot de communicatie van kennis en informatie. Zijn artistieke interesse is zowel gericht op de sculpturale kwaliteiten van communicatietechnieken als op de specifieke esthetica van verschillende historische media-vormen, welke een langdurende impact gemaakt hebben op perceptie en cultureel zelfbegrip. Recente solotentoonstellingen zijn onder andere *Trade Alert*, Markus Lüttgen, Keulen, DE; *Hype Cycle*, Galerie Fons Welters, Amsterdam, NL; *Prosumer*, Gemeentemuseum Den Haag, NL; *Tools and Orientations*, BALTIC, Gateshead, UK; *Blue Greens*, Westfälischer Kunstverein Münster, DE; *Many to Many (Stone Carving High Performance)*, Dallas Contemporary, US; *1.33:1, Hard Copy Display Sequences*, Multi Channel Projection, BloombergSpace Londen, UK.

Navine G. Khan-Dossos (1982, UK) is beeldend kunstenaar uit Londen, UK. Haar werk handelt onder andere over de complexe relatie tussen het islamitisch geloof en de westerse wereld. Khan-Dossos artistieke onderzoek komt voort uit de traditionele 'Westerse' benadering van kunstonderwijs en kunstgeschiedenis, terwijl haar schilderijen gevormd zijn door een strenge opleiding in de filosofie en ambachten van de islamitische kunst. Haar interesses omvat Oriëntalisme in de digitale wereld, geometrie als informatie en decoratie, en Aniconisme (het niet afbeelden van de wereld en met name God en levende wezens) in de hedendaagse cultuur. Khan-Dossos is deelnemer aan het residentie programma van de Jan van Eyck Academie in Maastricht, NL.

John Menick (1976, US) maakt film en audio werk, schrijft essays en korte verhalen, en maakt sporadisch tekeningen en prenten. In deze

werken bevinden zich vaak rondtrekkende detectives, dubbelzinnige verhalenvertellers, daklozen documentairemakers, gekke reizigers en geïnstitutionaliseerde cinefielen. Zijn werk was te zien bij dOCUMENTA (13), Kassel, DE; MoMA PS1, New York, US; Palais de Tokyo, Paris, FR; CCA Wattis, San Francisco, US; Midway Contemporary Art, Minneapolis, US; en Artists Space, New York, US. Zijn geschreven werk is verschenen in *Frieze*, *Mousse* en *Art in America*. Menick heeft subsidies ontvangen van de Jerome Foundation en de New York Foundation for the Arts, en is gastprofessor film en video bij Cooper Union in New York. Zijn ideale toeschouwer - mogelijk ben jij het - kijkt geen televisie, kan niet autorijden of zwemmen, draagt altijd een pen bij zich, haat mobiele telefoons, noemt *Pale Fire* als zijn of haar favoriete boek, draagt een bril en is bang om te vliegen. Het grootste deel van de tijd leeft Menick in New York.

Owen Mundy (1975, US) is kunstenaar, ontwerper en programmeur die de openbare ruimte in relatie tot data onderzoekt. Zijn werk licht onopvallende trends uit en biedt handvatten om van alledaagse gebruiker in een hacker te veranderen. Hij werkt zowel binnen als buiten de populaire ideeën rondom het kunstenaarschap om zo cultureel relevante objecten en acties te creëren, en software te ontwikkelen die machtsstructuren en informatiestromen bevragen en tegelijkertijd machtiger maken. Hij maakte meerdere op netwerken gebaseerde kunstwerken die verschillende overlappingen vormden tussen de creatieve praktijk, technologisch onderzoek en culturele productie. Mundy behaalde zijn MFA in Visual Art aan de University of California, San Diego, en is docent Digital Media Art aan de Florida State University. Zijn werk is beschreven in *The New York Times*, *The Atlantic*, *Time Magazine*, *NPR's All Things Considered* en *Wired Magazine*; ook is zijn werk tentoongesteld in verschillende musea en galerieën in New York, Berlijn, Los Angeles, Rotterdam en Mexico Stad. Hij ontving een Individual Artist Fellowship van de Florida Division of Cultural

Affairs, een Individual Artist Program Grant van de Indiana Arts Commission en een DAAD Arts Study Scholarship.

Trevor Paglen (1974, US) is een beeldend kunstenaar die woont en werkt in New York. In zijn werk vervaagt hij de grenzen tussen verschillende disciplines en formele elementen en construeert zo nieuwe manieren om de wereld te zien en te interpreteren. Paglens werk werd tentoongesteld in onder andere The Metropolitan Museum of Art, New York; The Tate Modern, London; The Walker Arts Center, Minneapolis; The Andy Warhol Museum, Pittsburgh; Institute for Contemporary Art, Philadelphia; The San Francisco Museum of Modern Art; the Istanbul Biennial 2009 en andere solo- en groepstentoonstellingen. Paglen behaalde zijn BA in Geography aan de UC Berkeley, zijn MFA aan de School of the Art Institute of Chicago en een PhD in Geography aan de UC Berkeley. Hij schreef vijf boeken en verschillende artikelen over onderwerpen als toekomstige oorlogsvoering, staatsgeheimen, experimentele geografie, antropogeomorfologie, *deep-time* en prehistorische grotkunst.

Lucy Raven (1977, US) woont en werkt in New York. Ze werkt voornamelijk met animatie en het bewegende beeld. Raven studeerde aan Bard College's Graduate School of the Arts in de staat New York en doceerde recentelijk in Berkeley en Cooper Union, New York. Recente solo- en groepstentoonstellingen vonden plaats in onder andere The Hammer Museum, Los Angeles, US; The MoMA, New York, US; mumok, Wenen, AT; The Yerba Buena Center for the Arts, San Francisco, US en Portikus, Frankfurt, DE. Sinds 2014 is Raven een artist-in-resident bij The Experimental Media and Performing Arts Center EMPAC in Troy, in de staat New York, US. Haar werk is opgenomen in de collecties van Tate Modern, Londen, UK; MoMA New York, US; Guggenheim Museum New York, US; Whitney Museum, New York, US; Berkeley Art Museum, US en mumok in Wenen, AT.

Stephan Tillmans (1982, DE) is fotograaf en ontwerper en woont en werkt in Berlijn. Nadat hij aan een bedrijfskundige opleiding was begonnen in een kleine stad in Duitsland, verhuisde hij naar Berlijn waar hij werkte op de rekvisieten-afdeling van een theater. Dankzij zowel zijn artistieke als technische interesses, werd Tillmans aangenomen aan The Berliner Technical Art School (BTK), waar hij zijn studie communicatie design afrondde. In 2010 werkte Tillmans aan zijn fotografische serie *Luminant Point Arrays*, en tegelijkertijd aan een theoretisch artikel over het concrete en abstracte in het fotografische beeld. Tillmans' werken zijn tentoongesteld in groepstentoonstellingen in The United Photo Industries (New York City), Deichtorhallen (Hamburg), Future Presence (Minneapolis) en in een solotentoonstelling in de artplussiv galerie in Freiburg. Hij rondde recentelijk de HPI School of Design Thinking af en doceert over de processen en methodes van ontwerpen als freelance gastdocent.

Julia Weist (1984, US) woont en werkt in New York. Weist behaalde haar graad in Fine Art aan Cooper Union (New York) en haar graad in Library & Information Science aan het Pratt Institute (New York). Weist schreef verschillende boeken en kunstenaarsboeken, waaronder *Sexy Librarian: A Novel* (Slush Editions, 2008) en *After, About, With* (Arpioa Books, 2015). Recente tentoonstellingen zijn onder andere *Tongue Stones*, Pioneer Works, New York, US; *mice*, Two Chairs, New York, US; *The Book Lovers*, the Elizabeth Foundation for the Arts, New York, US; *The Book Lovers*, MuHKA, Antwerpen, BE.

NO HUMANS INVOLVED

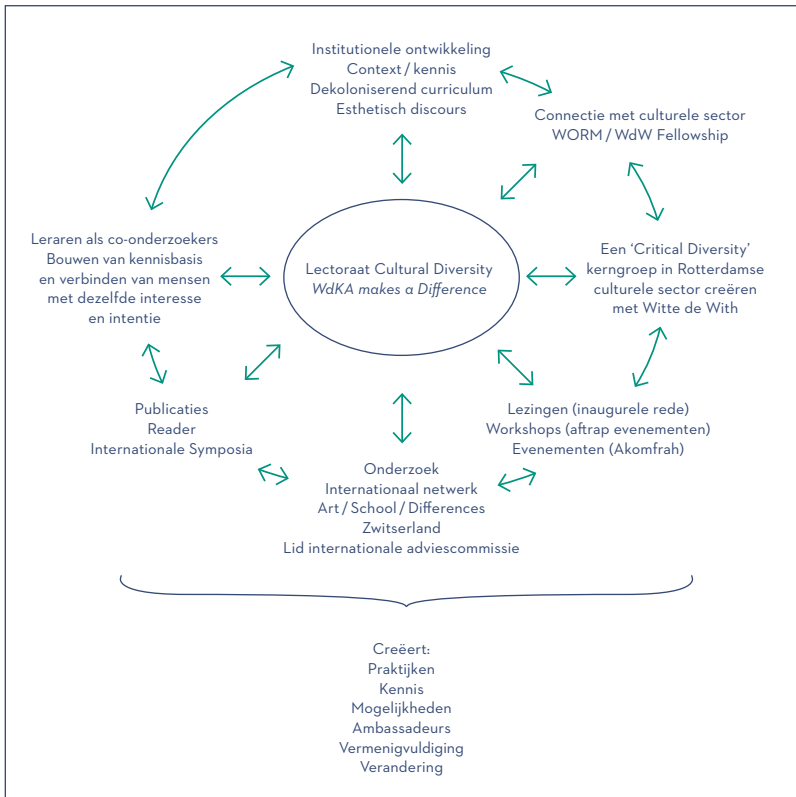
HOWDOYOUSAYYAMINAFRICAN? is een multidisciplinair kunstenaarscollectief dat bestaat uit 45 kunstenaars met een achtergrond in de Afrikaanse diaspora, die in de afgelopen jaar in verschillende samenstellingen hebben samengeleefd en -gewerkt. De leden van het collectief zijn beeldend kunstenaars, performance kunstenaars, schrijvers, dichters,

componisten, academici en filmmakers uit de hele wereld die vanuit diverse steden cross-disciplinair samenwerken. De projecten die dit collectief bedenkt en creëert, functioneren als laboratoria voor onderzoek, productie en debat. HOWDOYOUSAYYAMINAFRICAN? verwierf erkenning als kunstenaarscollectief met hun filmdebuut *Good Stock on the Dimension Floor: An Opera*, bij de Whitney Biënnale in 2014. Recentelijk presenteerde het collectief bij The New Foundation Seattle (US) een drie maanden durend initiatief in de stad Seattle, in samenwerking met Town Hall, de Jacob Lawrence Gallery bij de University of Washington, On the Boards, de University of Washington School of Art + Art History + Design, de Henry Art Gallery en Langston Hughes Performing Arts Institute. Tijdens dit project namen leden van het collectief ook deel aan een twee weken durende residency bij Bear Creek Studio in Woodenville (Washington), om originele muziek en soundscapes voor een serie nieuwe werken te ontwikkelen. Toekomstige tentoonstellingen en projecten zijn onder andere een filmvertoning en paneldiscussie voor *Good Stock on the Dimension Floor: An Opera*, door de New York University's Tisch School of the Arts tijdens de *Black Portraits II: Imaging the Black Body and Re-staging Histories* conferentie in Florence, IT; en een project rondom stedelijke planning en sociale praktijk, *House Opera/Opera House* in Detroit, Michigan, US.

KARAKTER IS LOT

Willem de Rooij (1969, NL) woont en werkt in Berlijn. Zijn werk bestaat uit film, sculpturen en installaties en incorporeert vaak het werk van andere kunstenaars en artefacten, waardoor tijdelijke samenstellingen ontstaan die nieuwe lagen van betekenis kunnen oproepen. De Rooij ontving de Bâloise Art Prize in 2000, een Robert Fulton-fellowship aan de Harvard Universiteit in 2004 en een DAAD Stipendium in 2006-2007. Hij vertegenwoordigde Nederland op de Biënnale van Venetië in 2005 en is sinds 2006 docent beeldende kunst aan de Städelschule in Frankfurt am Main. Belangrijke solotentoonstellingen vonden plaats in het ICA, Londen (2002); Kunsthalle Zürich, CH (2004); K 21, Düsseldorf, DE (2007); Museo d'Arte Moderna di Bologna, IT (2008); Neue Nationalgalerie, Berlijn, DE (2010); Kunstverein München, DE (2012) en het Jewish Museum, New York, US (2014).

Post-scriptum: *Tijdelijke Verstoringen* door Nana Adusei-Poku (Curatorial Fellow 2015)

Ik maak gebruik van deze gelegenheid om mijn rol als Witte de With Curatorial Fellow 2015 en als Applied Research Professor in Cultural Diversity aan de Hogeschool Rotterdam (Creating 010 / WdKA) te verhelderen. Het Kenniscentrum Creating 010 is een centrum dat de stad als uitgangspunt van zijn onderzoek neemt en gericht is op het creëren van verbindingen tussen het discours van de stad en het onderwijs en onderzoek aan de Hogeschool Rotterdam, of meer specifiek aan de

Willem de Kooning Academie en het Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie. De samenkomst van deze twee posities is geen toeval, integendeel het staat me toe om te realiseren waar het Kenniscentrum Creating 010 voor staat.

Een van de belangrijkste kwesties om in acht te nemen bij het bespreken van kritische culturele diversiteit, is dat het onderwerp moet worden benaderd vanuit een mondiaal en

historisch perspectief. Daarmee bedoel ik dat de samenstelling en de hybriditeit van westerse samenlevingen – of de *Global North* – zijn gegroeid uit de nasleep van het imperialisme. Dit beslaat onder andere de gewelddadige en door uitbuiting getekende geschiedenis van die beweging, die onder andere verschijnen als de *Black Diaspora* (de historische, wereldwijde verspreiding van Afrikaanse bevolkingsgroepen) veroorzaakte. Dit onderwerp moet ook op een ideologisch niveau worden besproken, omdat de manier waarop macht wordt verdeeld of verspreid is nog steeds zijn wortels vindt in deze beweging en ideeën. Hieronder valt kennis productie en, in het geval van de kunsten, de deelname of uitsluiting van niet-blanke kunstenaars of het “bijzondere” kader van deze kunstenaars, een onderwerp dat door diverse geleerden en kunstenaars al meer dan vier decennia is behandeld.

Kijkend vanuit dit perspectief, wordt het duidelijk dat het postkoloniale, *Black Feminist* en *Queer* theoretische gedachtegoed nog steeds ondervertegenwoordigd is in het culturele discours en de sector. Daarbij wil ik niet het belang onderschatten van de kritische, zelf-reflectieve processen van instellingen als Witte de With, het Stedelijk Museum Amsterdam en het Tropenmuseum Amsterdam, of de interventies van kunstenaars en curatoren. Zij benaderen deze problemen door middel van *Black Feminism* (Patricia Kaersehout), een begrip van de geschiedenis (Vincent van Velsen, Wendelien van Oldenborgh) of vanuit de specifieke kenmerken van de Europese *Black Diaspora* (Charl Landvreugd), naast vele andere initiatieven in Nederland.

Echter, culturele diversiteit gaat niet alleen over het opnemen van stemmen die eerder zijn uitgesloten. Het gaat over het creëren van een kritisch bewustzijn van, en geletterdheid in hoe onze posities in de samenleving van oudsher worden bepaald en wat deze posities met zich meebrengen. De actuele terugkeer van kritiek op de blanke overmacht en van

politieke strategieën als feminisme sinds de jaren 1960, is geen toeval, maar een teken dat we nog steeds moeten werken aan de machtsstructuren waarin we leven en die voortdurend worden herhaald.

Mijn aanpak om het onderwerp niet te omarmen vanuit een empirisch, maar een participierend, actief perspectief, betekent dat terwijl we kijken naar het probleem we ook onderdeel van het proces zijn. Hieruit volgt, in het geval van *WdKA makes a Difference*, dat het onderwijs en de gesprekken met studenten en docenten, alsook de het dekoloniserende werk aan het curriculum, van even groot belang zijn voor onze analyse als het voeren van kwalitatieve interviews. Het is ook een benadering die de perspectieven van docenten als onderzoekers van culturele diversiteit omvat, en dus voortkomt uit het standpunt van de beoefenaars in plaats van cijfers en statistieken. Een deel van dit onderzoek is ingebed in mijn rol als Curatorial Fellow bij Witte de With, een positie die mijn betrokkenheid bij de hedendaagse esthetische productie mogelijk maakt vanuit het bovengenoemde mondiale perspectief, als onderdeel van de discussie, zowel in Rotterdam als daarbuiten.

Curatorial Fellowship

Elk jaar nodigt Witte de With een Curatorial Fellow uit voor een bepaalde periode van onderzoek binnen het instituut. Fellows worden door de directeur geselecteerd op basis van hun gedegen en kritische intellectuele kennis, gerelateerd aan het programma van Witte de With. Elke Fellow brengt zijn eigen expertise naar het instituut en genereert daarmee een kruisbestuiving tussen hedendaagse kunst en onderzoek op het gebied van de sociale en exacte wetenschappen. Een fellowship leidt altijd tot een publieke uiting: een presentatie, een boek, een bijdrage aan een symposium of educatie-project.

Eerdere Fellows waren Ian Yang (2014), Vivian Zihrel en Natasha Ginwala (2013).

Curatorial Fellow Publieksprogramma

AFGELOPEN

18 november 2014

Inaugurele rede *A Stake in the Unknown* door Nana Adusei-Poku, voor Hogeschool Rotterdam.

13 december 2014

Filmvertoning *John Akomfrah: "The Stuart Hall Project"*, gevolgd door een gesprek met de regisseur.

24 januari 2015

Filmvertoning *Good Stock on the Dimension Floor: An Opera* van HOWDOYOU SAY-YAMINAFRICAN?, met International Film Festival Rotterdam (IFFR).

19 februari 2015

Kennismakingslunch Rotterdam Initiative met Annie Seaton. Deze kerngroep besprak diversiteit binnen kunst en cultuur.

19 april 2015

YAM sessie met HipHopHuis Holland en leden van HOWDOYOU SAY-YAMINAFRICAN?

29 april 2015

Lezing door Nana Adusei-Poku bij de Willem de Kooning Academie, Studium Generale, WdKA.

12 mei 2015

Rotterdam Initiative Lunch met Nana Adusei-Poku.

13 mei 2015

Filmvertoning *Good Stock on the Dimension Floor: An Opera* bij de Willem de Kooning Academie, Studium Generale, WdKA.

BINNENKORT

5 juni 2015

Rondleiding in de tentoonstelling door Teana Boston-Mammah (Onderzoeker Hogeschool Rotterdam).

11 juni 2015

Rondleiding in de tentoonstelling door Huey Copeland (Associate Professor of Art History, Northwestern University).

3 juli 2015

Rondleiding in de tentoonstelling door Samir Bantal (Executive Manager, OMA).

14 juli 2015, 18 uur

Between Nothingness and Infinity

Dit symposium is het startpunt om inzicht te krijgen in het historisch gegroeide dilemma van de positie van *Blackness*. Met Karan Barad (hoogleraar Feminist Studies, *Philosophy and History of Consciousness*, University of California), Kara Keeling (Associate Professor Critical Studies, University of Southern California) en Alexander Weheliye (hoogleraar African American Studies, Northwestern University).

2 augustus 2015

Viering van de verjaardag van schrijver James Baldwin (1924-1987, US).

Colofon

In Light Of 25 Years

27 januari 2015 – 14 februari 2016

Team Defne Ayas, Paul van Gennip,
Samuel Saelemakers

NO HUMANS INVOLVED

door HOWDOYOU SAY YAMINAFRICAN?

22 mei – 16 augustus 2015

Team Nana Adusei-Poku (Curatorial Fellow,
Witte de With), Sienna Shields en Christa Bell
(HOWDOYOU SAY YAMINAFRICAN?),
Defne Ayas en Natasha Hoare.

Art In The Age Of... Planetary Computation

22 mei – 16 augustus 2015

Team Defne Ayas (Concept), Adam Kleinman
(Hoofdcurator), Samuel Saelemakers
(Associate Curator)

Bruiklenen Thomas Dane Gallery, Londen;
Markus Luetggen, Berlijn; Croy Nielsen
Gallery, Berlijn; Mother's Tankstation, Dublin;
Daniel Marzona, Berlijn; Wien Lukatsch,
Berlijn; Galerie Fons Welters, Amsterdam

Bijzondere dank aan Wilfried Lentz, Rotterdam

Karakter Is Lot

Willem de Rooij

27 januari 2015 – 3 januari 2016

Op uitnodiging van Witte de With's directeur
Defne Ayas

Bruikleen

Rijksbureau voor Kunsthistorische
Documentatie (RKD), Den Haag

Witte de With Publishers publiceert in 2015
Character Is Fate, een kunstenaarsboek door
Willem de Rooij.

Bezoekersgids

Redactie en schrijvers Nana Adusei-Poku,
Defne Ayas, Natasha Hoare, Adam Kleinman,
Samuel Saelemakers

Engelse tekstredactie Natasha Hoare,
Marnie Slater

Nederlandse tekstredactie Yoeri Meessen,
Samuel Saelemakers, Adelheid Smit

Vertaling (Engels – Nederlands)

Hessel de Ronde, Vincent van Velsen

Ontwerp APFEL, Kristin Metho

Drukker Raddraaier

Fondsen

NO HUMANS INVOLVED wordt ondersteund door

Met de medewerking van

Het werk van Antonia Hirsch in *Art In The Age Of...Planetary Computation* wordt getoond met de ondersteuning van de Southern Alberta Art Gallery.

Witte de With Center for Contemporary Art wordt ondersteund door

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Staf Witte de With

Directeur & Curator [Defne Ayas](#)
Adjunct Directeur [Paul van Gennip](#)
Business Coordinator [Sarah van der Tholen](#)
Associate Curators [Natasha Hoare](#),
[Samuel Saelemakers](#)
Associate Director Education & Public Affairs
[Yoeri Meessen](#)
PR, Marketing & Communication Associate
[Adelheid Smit](#)
MarCom Officer / Directie Assistent [Angélique Kool](#)
Office Manager [Gerda Brust](#)
Events & Office Assistent [Emmelie Mijs](#)
Productie Assistent [Wendy Bos](#)
Receptie [Erwin Nederhoff](#), [Erik Visser](#)
Senior Technical Supervisor [Line Kramer](#)
Curatorial Fellow [Nana Adusei-Poku](#)
Assistent Publicaties & Website
[Maria-Louiza Ouranou](#)
Assistent Tentoonstellingen [Sophie Rzepecky](#)
Stagiairs [Pieter Jennes](#), [Julia Moreira](#), [Judith Mulder](#)

Extern

Chief Editor *WdW Review* [Adam Kleinman](#)
Managing Editor *WdW Review* [Orit Gat](#)
Installatieteam [Ties ten Bosch](#), [Jonathan den Breejen](#), [Carlo van Driel](#), [Chris van Mulligen](#),
[Hans Tutert](#), [Ruben van der Velde](#)
Receptie [Francine van Blokland](#), [Ella Broek](#),
[Remy Elenga](#), [Marguerite de Geus](#), [Rabin Huissen](#),
[Annelotte Vos](#), [Gino van Weenen](#)
Educatieteam [Lisa Diederik](#), [Fleur Flohil](#), [Hannah Kalverda](#), [Revelino Heskes](#), [Germa Roos](#), [Bram Verhoef](#), [Gino van Weenen](#), [Lesley Wynands](#)
Administratie [Frank van Balen](#), [Suzanne van Heck](#)

Witte de With Bestuur

[Kees Weeda](#) (voorzitter), [Bart de Baere](#), [Nicoline van Harskamp](#), [Patrick van Mil](#) (penningmeester),
[Jeroen Princen](#), [Karel Schampers](#), [Nathalie de Vries](#),
[Katarina Zdjelar](#), [Chris de Jong](#) (zakelijk advies)

In Light Of 25 Years

27 januari 2015 – 14 februari 2016

AS LONG AS IT LASTS: 12 mei – 7 juni 2015

Özlem Altın: 9 juni – 12 juli 2015

Xu Zhen: 14 juli – 16 augustus 2015

Zin Taylor: 18 augustus – 20 september 2015

NO HUMANS INVOLVED

door HOWDOYOU SAY YAMINAFRICAN?

22 mei – 16 augustus 2015

Art In The Age Of...

Planetary Computation

22 mei – 16 augustus 2015

Met: Aram Bartholl, Rossella Biscotti, Nina Canell, John Gerrard,
Femke Herregraven, Antonia Hirsch, David Jablonowski,
Navine G. Khan-Dossos, John Menick, Owen Mundy, Trevor Paglen,
Lucy Raven, Stephan Tillmans en Julia Weist

Karakter Is Lot

Willem de Rooij

27 januari 2015 – 3 januari 2016

Witte de With
Center for Contemporary Art
Witte de Withstraat 50
3012 BR Rotterdam
Nederland

Voor informatie:
T +31 (0)10 411 01 44
F +31 (0)10 411 79 24
info@wdw.nl
www.wdw.nl

